

DĖL LIETUVOS INFORMACINĖS VISUOMENĖS PLĖTROS STRATEGIJOS PATVIRTINIMO

2005 m. birželio 8 d. Nr. 625
Vilnius

Siekdama užtikrinti informacinės visuomenės plėtros tęstinumą ir įgyvendinti Valstybės ilgalaikės raidos strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187 (Žin., 2002, Nr. 113-5029), nuostatas, susijusias su informacinės visuomenės plėtra, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a** :

Patvirtinti Lietuvos informacinės visuomenės plėtros strategiją (pridedama).

Ministras Pirmininkas

Algirdas Brazauskas

Teisingumo ministras, pavaduojantis
vidaus reikalų ministrą

Gintautas Bužinskas

LIETUVOS INFORMACINĖS VISUOMENĖS PLĖTROS STRATEGIJA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Žinių visuomenė, šalia saugios visuomenės ir konkurencingos ekonomikos, yra pirmasis iš trijų ilgalaikių valstybės raidos prioritetų, kurie įtvirtinti valstybės plėtros ilgalaikės perspektyvos tikslus apibrėžiančiame dokumente – Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187 (Žin., 2002, Nr. 113-5029).

2. Šis ilgalaikis valstybės raidos prioritetas atitinka Europos Sąjungos (toliau vadinama – ES) siekius. Atsižvelgiant į globalizacijos procesus ir poreikį stiprinti konkurencingumą pasaulio rinkose, Europos Bendrija užsibrėžė tikslą, įtvirtintą Europos Tarybos 2000 metais priimtoje Lisabonos strategijoje, – sukurti Europoje konkurencingą žinių ekonomiką. Lisabonos strategijai įgyvendinti buvo parengtas „e.Europa“ veiksmų planas, kuris yra neatsiejama Lisabonos strategijos dalis ir visų informacinės visuomenės plėtros iniciatyvų ES pagrindas.

3. Svarbiausieji informacinės visuomenės plėtros reikalavimai narystės ES siekiančioms valstybėms buvo išdėstyti „e.Europa+“ veiksmų plane, kuris papildė ES valstybėms narėms skirtą „e.Europa“ veiksmų planą. Lietuva dalyvavo šioje iniciatyvoje, įgyvendindama tikslus, uždavinius ir siekiamus rezultatus, numatytus Lietuvos informacinės visuomenės plėtros strateginiame plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. rugpjūčio 10 d. nutarimu Nr. 984 (Žin., 2001, Nr. 71-2534). Tapusi ES valstybe nare, o ES valstybėms narėms patvirtinus „e.Europe 2005“ veiksmų planą, Lietuva bus aktyvi šios iniciatyvos dalyvė.

4. Siekiant toliau remti Lietuvai ypač svarbius informacinės visuomenės plėtros procesus, būtina numatyti pagrindines veiklos kryptis. Numatoma, kad įgyvendinus šią Lietuvos informacinės visuomenės plėtros strategiją (toliau vadinama – ši Strategija):

4.1. Lietuvos gyventojai, neatsižvelgiant į socialinę, turtinę ar geografinę padėtį, galės išmokti naudotis informacinėmis technologijomis (toliau vadinama – IT) ir jomis naudosis, gebės lanksčiai taikytis prie kintančios aplinkos, igis reikiamų žinių, įgūdžių ir kvalifikaciją.

4.2. Lietuva sudarys palankią informacinės visuomenės plėtrai teisinę ir institucinę aplinką, viešojo administravimo institucijos padidins elektroninės valdžios galimybes, gyventojams ir verslui bus teikiamos naujos kartos viešosios paslaugos, pagrįstos informacinių technologijų ir telekomunikacijų (toliau vadinama – ITT) naudojimu. Tai leis pasiekti, kad iki 2010 metų viešosiomis elektroninėmis paslaugomis naudotųsi 40 procentų

Lietuvos gyventojų, o 70 procentų viešųjų elektroninių paslaugų būtų teikiama „vieno langelio“ principu.

4.3. Lietuvos ūkis funkcionuos remdamasis žinių ekonomikos principais, svarbią vidaus produkto dalį kurs su IT naudojimu susijusių rūšių veikla, plačiai paplis pažangių technologijų naudojimu paremtas verslas, šalies ITT sektorius taps konkurencingas pasaulio rinkose.

4.4. Lietuvos vartotojams bus sudarytos sąlygos naudotis lietuviškai aplinkai pritaikytomis IT ir internete rasti išsamius informacinius išteklius valstybine kalba, bus išplėta lietuviško skaitmeninio turinio gamyba, Lietuvos kultūros paveldo duomenys bus saugomi skaitmeninio pavidalo.

5. Šią Strategiją, kuri yra Lietuvos informacinės visuomenės plėtros strateginio planavimo dokumentas, numatoma įgyvendinti per 6 metų laikotarpį.

6. Šioje Strategijoje išdėstyti svarbiausieji valstybės siekiai, užtikrinantys informacinės visuomenės plėtrą Lietuvoje: apibrėžta valstybės vizija, prioritetai, tikslai, numatytas šios Strategijos įgyvendinimo ir stebėsenos modelis.

II. INFORMACINĖS VISUOMENĖS PLĖTROS BŪKLĖS ANALIZĖ

7. Gyventojų kompetencija ir socialinė sanglauda.

7.1. Informacinėje visuomenėje išskirtinę reikšmę įgyja žmonių žinios ir kompetencija. Svarbus įrankis šiai kompetencijai didinti yra ITT, kurios leidžia greitai ir patogiai pasiekti įvairius informacijos šaltinius, atlikti tiek su darbinėmis, tiek su asmeninėmis reikmėmis susijusią veiklą. Pastaruoju metu kompiuterių ir interneto naudojimo apimtis Lietuvoje didėja sparčiai, tačiau Lietuvai, kaip ir daugeliui ES valstybių naujokių, interneto prieigos klausimas vis dar labai aktualus (2004 metais kompiuteriais naudojosi mažiau negu pusė, internetu – mažiau negu trečdalis šalies gyventojų). Gana ryški tendencija, kad kompiuteriais ir internetu naudojasi dažniausiai jauni, gaunantys palyginti daug pajamų, gyvenantys didmiesčiuose žmonės.

7.2. Lietuvoje interneto naudojimo namų ūkiuose rodikliai gana žemi, nors kyla gana sparčiai. Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau vadinama – Statistikos departamentas) duomenimis, 2004 metais kompiuterius turėjo 25 procentai namų ūkių, interneto ryšį – 10,6 procento namų ūkių (antai 2003 metais kompiuterius turėjo 19,3 procento namų ūkių, interneto ryšį – 6,2 procento namų ūkių, o 2002 metais atitinkamai – 12 procentų ir 4,1 procento). Kaip ir daugelyje kitų ES valstybių naujokių, Lietuvoje žemą namų ūkių kompiuterizavimo lygį lemia didelės kompiuterinės ir programinės įrangos kainos, palyginti su vidutinėmis namų ūkių pajamomis; Lietuvoje nepigus ir interneto ryšys. Iš dalies tai susiję ir su poreikio nebuvimu: esamosios elektroninės paslaugos (tiek viešojo, tiek privataus sektoriaus), mokymosi, verslo, darbo galimybės, kokybė netenkina dalies gyventojų poreikių, arba jiems trūksta kompetencijos tomis galimybėmis pasinaudoti.

7.3. Lietuvos veiksmus, skatinant naudotis kompiuteriais ir internetu, galima suskirstyti į dvi kryptis: interneto prieigos užtikrinimą ir mokymo organizavimą. Nuo 2002 metų viešosios interneto prieigos kūrimą įgyvendina privataus verslo iniciatyva „Langas į ateitį“, į kurią vėliau įsitraukė ir Vidaus reikalų ministerija; nuo 2003 metų vykdomas Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau vadinama – Informacinės visuomenės plėtros komitetas) ir Vidaus reikalų ministerijos projektas, finansuojamas iš 2003 metų PHARE socialinės ekonominės sanglaudos programos lėšų; 2004 metais Lietuvoje buvo daugiau negu 400 viešųjų interneto prieigos centrų, kuriuose gyventojai galėjo nemokamai naudotis internetu.

7.4. Kad visi Lietuvos gyventojai įgytų reikiamų žinių ir įgūdžių, kaip naudotis ITT, įgyvendinama Visuotinio kompiuterinio raštingumo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1176 (Žin., 2004, Nr. 140-5124). Siekiant nustatyti vienodus gyventojų kompiuterinio raštingumo kvalifikacijos reikalavimus ir rekomendacijas bei kompiuterinio raštingumo patvirtinimo principus, įteisintas Visuotinio kompiuterinio raštingumo standartas, patvirtintas švietimo ir mokslo ministro 2004 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. ISAK-2016 (Žin., 2005, Nr. 7-218). Nuosekliai įgyvendinant valstybės politiką, gyventojams sudaromos sąlygos aktyviai naudotis ITT.

7.5. Siekiant sudaryti sąlygas Lietuvos gyventojams įgyti žinių ir kvalifikaciją, panaikinti miesto ir provincijos ryšių informacinės infrastruktūros netolygumus, suteikti visiems gyventojams vienodas galimybes naudotis IT, užtikrinti bibliotekų fondų ir įvairių informacijos šaltinių prieinamumą, įgyvendinama Bibliotekų renovacijos ir modernizavimo 2003–2013 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugsėjo 17 d. nutarimu Nr. 1454 (Žin., 2002, Nr. 92-3943), tęsiami interneto ryši turinčių vartotojų darbo vietų viešosiose bibliotekose steigimo darbai. 2003 metų pabaigoje interneto ryši turėjo visos 5 apskričių viešosios bibliotekos, 60 savivaldybių viešųjų bibliotekų ir 197 savivaldybių viešųjų bibliotekų filialai. Viešosios bibliotekos kol kas yra pagrindinė viešosios prieigos prie interneto vieta.

7.6. Kaip rodo ES valstybių narių patirtis, IT skvarbą namų ūkiuose labai paskatino mokestinės lengvatos, taikomos įvairiems produktams, susijusiems su naujų ryšio ir informacinių paslaugų panaudojimu. Lietuvos Respublikos Seimo 2004 m. birželio 15 d. priimtas Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 21 straipsnio papildymo įstatymas (Žin., 2004, Nr. 98-3628) numato, kad iš gyventojų pajamų gali būti atimamos per mokestinį laikotarpį patirtos gyventojų išlaidos už vieną per trejus metus įsigytą asmeninio kompiuterio vienetą su programine įranga ir (arba) interneto prieigos įrengimą kartu su šiai prieigai reikalingos įrangos įsigijimo išlaidomis.

7.7. Nemažą dalį asmeninio kompiuterio įsigijimo išlaidų sudaro programinės įrangos kaina, todėl svarbūs valstybės institucijų darbai atvirojo kodo programinės įrangos kūrimo srityje – sukurti lituanizuoti produktai sudaro sąlygas potencialiems vartotojams apsirūpinti nemokama programine įranga, be to, kompiuterių vartotojais gali tapti ir nemokantys užsienio kalbos asmenys.

7.8. Šalia interneto prieigos kūrimo, labai svarbu mokyti gyventojus naudotis IT. Antai 2003 metais sukurta ir internete pateikta nemokama priemonė „Nuotolinio mokymosi kursai: kompiuterių pradžiamokslis“, skirta šalies gyventojams mokyti ir savarankiškai mokytis naudotis IT. Gyventojų mokymą vykdo aljansas „Langas į ateitį“ kartu su Švietimo ir mokslo ministerija. Lietuvoje plėtojama ir nuotolinių studijų sistema: rengiamos naujos studijos, mokymo klasės ir nuotolinio švietimo specialistai, vykdomas mokymas nuotolinio švietimo kursuose.

7.9. Kelerius pastaruosius metus Lietuvoje buvo sparčiai plėtojama elektroninių ryšių infrastruktūra, ypač viešojo judriojo ir viešojo fiksuoto telefono ryšio skaitmenizavimo srityse (2004 metų duomenimis, Lietuva viršijo 90 procentų tinklų skaitmenizavimo lygį). Lietuvoje sparčiai gausėja viešojo judriojo ryšio vartotojų – 2004 metų pradžioje viešuoju judriuoju telefono ryšiu naudojosi apie du trečdaliai šalies gyventojų. Tuo tarpu toliau mažėjant viešojo fiksuoto telefono ryšio naudojimui, atitinkamu laikotarpiu jo vartotojų buvo mažiau negu ketvirtadalis; tai iš dalies lemia kol kas gana žemą namų ūkių apsirūpinimo interneto ryšiu lygį.

7.10. Svarbus Lietuvos žingsnis didinant konkurencingumą elektroninių ryšių sektoriuje buvo šalies elektroninių ryšių rinkos liberalizavimas. Nuo 2004 m. gegužės 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas (Žin., 2004, Nr. 69-2382), kuris reglamentuoja visuomeninius santykius, susijusius su elektroninių ryšių paslaugomis, tinklais, elektroninių ryšių išteklių naudojimu. Didelę įtaką šalies telekomunikacijų rinkos plėtrai turėjo viešojo judriojo telefono ryšio operatorių konkurencija, dėl kurios gerokai sumažėjo ne tik viešojo judriojo telefono ryšio kainos bei pagausėjo šio ryšio vartotojų, bet ir sumažėjo viešojo fiksuoto telefono ryšio kainos. Artimiausioje ateityje turėtų didėti viešojo fiksuoto telefono ryšio vartotojų (taigi ir interneto ryšį turinčių namų ūkių) procentas.

7.11. Lietuvoje 2001–2004 metais vis daugiau dėmesio buvo skiriama šalies mokyklų kompiuterizavimui (moksleivių ir kompiuterių santykis 9–12 klasėse tapo 6:1; 89 procentai šių klasių mokytojų įgijo pradinį technologinį raštingumą; apie 90 procentų mokyklų gali naudotis interneto ryšiu; nupirka daugiau negu 30 pavadinimų kompiuterinių mokymo priemonių visoms mokykloms ir t.t.). Tačiau vis dar atsilieka nuo kitų Europos valstybių, kuriose moksleivių ir kompiuterių santykis siekia 5:1 (Lietuvoje – 15:1), visos mokyklos minėtose valstybėse turi garantuotą interneto prieigą (Lietuvoje greitai internetu naudojasi beveik 50 procentų mokyklų), ten internetu teikiamos moksleiviams ir tėvams įvairios paslaugos, mokytojai savo darbe aktyviai naudojami IT.

7.12. Plėtojant šalies mokslo ir studijų IT bazę, siekiama jau turimais ištekliais sukurti Lietuvos mokslo ir studijų informacinę aplinką (plėtojami Lietuvos nuotolinio mokymo ir Lietuvos akademinė bibliotekų tinklai, kuriama Lietuvos mokslo ir studijų informacijos sistema), plėtojamas Lietuvos mokslo ir studijų kompiuterių tinklas LITNET (plečiami tarptautinių ryšių kanalai, visose pagrindinėse mokslo ir studijų institucijose įrengti plačiajuosčiai duomenų perdavimo kanalai). LITNET jungia universitetus, mokslinių tyrimų

įstaigas, kolegijas, aukštesniąsias mokyklas, daugiau kaip 600 bendrojo lavinimo ir kitų mokyklų, taip pat kultūros įstaigas.

7.13. Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatose, patvirtintose Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. IX-1700 (Žin., 2003, Nr. 71-3216), numatyta iki 2012 metų sukurti efektyvumo, prieinamumo ir kokybės reikalavimus atitinkantį mokyklų tinklą, kuriame kiekvienoje seniūnijoje turi veikti mokykla arba biblioteka – nuotolinio mokymo centras, šalies mastu įgyvendinti informacijos ir komunikacijos technologijų diegimo mokyklose programą, mokyklas įjungti į interneto tinklą, pagal mokyklų kompiuterizavimo rodiklius pasiekti ES valstybių vidurkį.

7.14. Lietuvos bibliotekose sėkmingai vykdomas bibliotekinių ir informacinių procesų kompiuterizavimas ir Lietuvos informacijos išteklių integravimas į pasaulio informacines sistemas – tuo sudaroma galimybė gyventojams greitai susirasti reikiamą informaciją.

8. Viešojo administravimo modernizavimas.

8.1. Vienas svarbiausiųjų uždavinių šiuolaikinei valstybei – sukurti viešojo administravimo sistemą, kuri dirbtų geriau ir kainuotų mažiau, o jos veikla būtų skirta šalies gyventojams, jų reikmėms ir gerovei. Lietuvoje tiek gyventojai, tiek verslo įmonės vis dar vangiai bendrauja internetu su viešojo administravimo institucijomis (antai 2004 metais į viešojo administravimo institucijas internetu kreipėsi tik 11 procentų visų šalies gyventojų). Tai lemia apskritai žemi interneto vartojimo rodikliai ir nepakankamas informuotumas apie internetu teikiamas paslaugas.

8.2. Siekiant sudaryti sąlygas modernizuoti viešojo administravimo sistemas, buvo parengta Viešojo administravimo plėtros iki 2010 metų strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 488 (Žin., 2004, Nr. 69-2399). Tikimasi, kad Viešojo administravimo plėtros iki 2010 metų strategijos įgyvendinimas padės modernizuoti ir racionalizuoti viešojo administravimo institucijų struktūrą, planavimo, organizavimo ir koordinavimo ryšius, įtvirtinti patikimą veiklos kontrolės ir vidaus audito sistemą, užtikrinti kompetencijos ir atsakomybės paskirstymą centriniu, teritoriniu ir vietos savivaldos lygiais.

8.3. Pastaraisiais metais tiek ES, tiek Lietuvos viešojo sektoriaus modernizavimo iniciatyvose svarbią dalį užima paslaugų perkėlimo į elektroninę terpę planai. Lietuvos gyventojų teigimu, jiems aktualiausia, kad internetu būtų pradėtos teikti su sveikatos apsauga, darbo paieška ir socialiniu aprūpinimu susijusios paslaugos.

8.4. Viešosios elektroninės paslaugos paprastai teikiamos valstybės institucijų interneto svetainėse. Siekiant standartizuoti valstybės institucijų interneto svetaines, užtikrinti jų funkcionalumą, jose teikiamos informacijos aktualumą, patikimumą, paieškos galimybes ir panašiai, parengti ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480 (Žin., 2003, Nr. 38-1739) patvirtinti Bendrieji reikalavimai valstybės institucijų interneto svetainėms. Juose išdėstytos nuostatos dėl valstybės institucijų interneto svetainių struktūros, informacijos, administravimo, pritaikymo neįgaliesiems. Be to, Lietuvoje nuo

2003 metų įgyvendinamas projektas, skirtas interneto portalui „Valdžios elektroniniai vartai“ sukurti. Per šį portalą teikiamos viešosios elektroninės paslaugos Lietuvos gyventojams ir verslo subjektams.

8.5. Valstybės registrų integralios sistemos sukūrimas yra vienas svarbiausių darbų siekiant teikti viešąsias elektronines paslaugas gyventojams ir verslui. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 1332 (Žin., 2002, Nr. 83-3599) patvirtinta Valstybės registrų integralios sistemos kūrimo strategija, kurios tikslas – sukurti integralią valstybės registrų sistemą, tapsiančią pagrindiniu informacijos šaltiniu viešojo administravimo institucijų, teismų informacinėms sistemoms, verslo ir visuomenės informavimo sistemoms, Lietuvos įvaizdžio kūrimo pagrindu. Valstybės registrų integralios sistemos kūrimo strategijai įgyvendinti parengtas ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. birželio 30 d. nutarimu Nr. 852 (Žin., 2003, Nr. 65-2947) patvirtintas Valstybės registrų integralios sistemos kūrimo strategijos įgyvendinimo priemonių planas, kuriame numatytos teisinės, infrastruktūrinės priemonės valstybės registrų integralios sistemos kūrimui ir funkcionavimui užtikrinti. 2004 m. rugpjūčio 7 d. įsigaliojo naujos redakcijos Lietuvos Respublikos valstybės registrų įstatymas (Žin., 1996, Nr. 86-2043; 2004, Nr. 124-4488), sudarantis teisinį pagrindą registrų integraliai sistemai. Šiuo metu pagrindinis uždavinys šioje srityje – modernizuoti registrų infrastruktūrą, visų pirma įdiegti efektyvias registrų sąveikos priemones. Tam tikslui jau planuojamos artimiausių metų investicijos.

8.6. Svarbi viešojo administravimo modernizavimo priemonė – elektroninio parašo infrastruktūros plėtra; nuo 2003 metų įgyvendinamas elektroninio parašo įdiegimo valstybės institucijose bandomasis projektas. Dažniausiai naudojama ir paprasčiausia bendravimo su viešojo administravimo institucijomis priemonė – elektroninis paštas. Lietuvoje elektroniniu paštu gaunami laišakai kol kas nepriskiriami oficialiai korespondencijai. Bendro sprendimo nebuvimas lemia tai, kad bendravimas elektroninėmis priemonėmis tarp viešojo administravimo institucijų ir interesantų dažniausiai nėra veiksmingas. Būtina parengti ir priimti galiojančių teisės aktų pakeitimus, įgalinančius bendrauti su viešojo administravimo institucijomis elektroninėmis priemonėmis (pavyzdžiui, elektroniniu būdu pateikti prašymą ir panašiai).

8.7. Tyrimų duomenimis, labiausiai Lietuvos gyventojai pageidauja su sveikatos apsauga susijusių elektroninių paslaugų. Tiek ES valstybių narių, tiek Lietuvos patirtis rodo, kad kaip tik šios paslaugos (pavyzdžiui, užsiregistravimas internetu pas gydytoją) vangiausiai perkeliamos į internetą. 2004 metų viduryje Statistikos departamentas atliko tyrimą Kauno, Klaipėdos ir Panevėžio sveikatos priežiūros įstaigose ir nustatė, kad interneto ryšį turėjo 98 procentai sveikatos priežiūros įstaigų, savo interneto tinklalapius – 19 procentų šių įstaigų.

8.8. Pačių sveikatos priežiūros įstaigų ir privataus sektoriaus iniciatyva diegiami bandomieji projektai šioje srityje. 2003 metais Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikose įdiegta elektroninė pacientų išankstinio registravimo sistema; 2004 metais pradėta kurti internetinė paciento kortelė, kuri leis pacientui bet kuriuo metu prieiti prie Santariškių klinikose sukurtų elektroninių klinikinių dokumentų (išrašų iš medicinos dokumentų,

laboratorinių ir instrumentinių tyrimų atsakymų, operacijos protokolų, vaistų paskyrimo ir kitos informacijos). Sėkmingus sprendimus būtina diegti ir kitose sveikatos priežiūros įstaigose, užtikrinti ne tik technologinę, bet ir organizacinę jų įdiegimo dalį.

8.9. IT efektyviai gali būti naudojamos tik tuomet, jeigu jomis pasitikima. Kad sparčiai informacinės infrastruktūros plėtrai būtų sudarytos reikiamos sąlygos, būtina saugi, tarptautinius reikalavimus atitinkanti elektroninė aplinka.

8.10. 2004 metų duomenimis, kas dešimtas suaugęs Lietuvos gyventojas (arba 59 procentai interneto vartotojų), naudodamasis internetu, yra susidūręs su įvairiomis saugumo problemomis: dažniausiai tai būna kompiuterių virusai ir nepageidaujami elektroniniai laiškai. Interneto tarnybinių stočių saugai valstybės institucijose ir įstaigose užtikrinti parengtos ir vidaus reikalų ministro 2004 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr.1V-176 (Žin., 2004, Nr. 85-3095) patvirtintos Interneto tarnybinių stočių apsaugos rekomendacijos, kurios apibrėžia bendro pobūdžio priemones tarnybinėms stotims valstybės institucijose ir įstaigose apsaugoti nuo išorės ir vidaus grėsmių.

8.11. Šiuo metu pagrindiniai darbai IT saugumo užtikrinimo srityje yra susiję su viešojo administravimo sektoriumi: siekiant įgyvendinti Informacijos technologijų saugos valstybinę strategiją ir Informacijos technologijų saugos valstybinės strategijos įgyvendinimo planą, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr. 1625 (Žin., 2001, Nr. 110-4006), parengtos atitinkamos mokymo programos viešojo administravimo institucijoms, Tipiniai duomenų saugos nuostatai, patvirtinti vidaus reikalų ministro 2003 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. 1V-272 (Žin., 2003, Nr. 76-3511), Informacijos klasifikavimo pagal duomenų grupes rekomendacijos, patvirtintos vidaus reikalų ministro 2003 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. 1V-33 (Žin., 2003, Nr. 77-3541). Tačiau turėtų būti daugiau dėmesio skiriama saugumo užtikrinimui ne tik viešojo administravimo sektoriuje, bet ir platesniu lygmeniu (ypač asmens duomenų apsaugai).

9. Žinių ekonomika:

9.1. Sėkmingą šalies ūkio plėtrą lemiantis veiksnys dabar tampa gebėjimas orientuotis į žinių ekonomikos poreikius, o valstybės užduotis – sukurti tam palankią aplinką, sudaryti sąlygas šalies ūkio plėtrai ir tarptautiniam konkurencingumui.

9.2. Lietuvos verslo įmonių naudojimosi IT bendrieji rodikliai gerėjo nedaug, tačiau 2003 metais pastebimai didėjo IT naudojimas (2004 metais kompiuterius turėjo apie 89,7 procento Lietuvos verslo įmonių; internetu naudojosi 79,8 procento apdirbamosios gamybos ir paslaugų sektoriaus įmonių). Įmonėms, ypač smulkaus ir vidutinio verslo, tapti kompiuterių vartotojomis labai trukdo kompiuterinės ir programinės įrangos brangumas. Tačiau yra galimybė padėti joms spręsti šią problemą – jau minėtos atvirojo kodo programinės įrangos kūrimo iniciatyvos ir sukurti nemokami programinės įrangos produktai leidžia gerokai sumažinti išlaidas įrangai įsigyti.

9.3. Lietuvoje sparčiai populiarėja elektroninė bankininkystė. Vien 2003 metais elektroninės bankininkystės vartotojų padaugėjo kone dvigubai: jų skaičius viršijo 600 tūkstančių. 2004 metais internetinės bankininkystės vartotojų ir toliau gausėjo, jų skaičius

viršijo 900 tūkstančių. 2004 metų I pusmečio duomenimis, elektroninės bankininkystės paslaugomis naudojosi 78 procentai interneto vartotojų įmonių ir 26 procentai internetu naudojančių šalies gyventojų. Vis dėlto elektroninės komercijos rodikliai Lietuvoje vis dar žemi: 2004 metų duomenimis, internetu pirko tik 3,6 procento interneto vartotojų.

9.4. Elektroninio verslo plėtrai būtina, kad funkcionuotų elektroninio parašo infrastruktūra. Sukurta visa reikiama teisinė bazė, tačiau privatus sektorius atidėjo planus investuoti į techninės infrastruktūros plėtrą, todėl elektroninis parašas Lietuvoje dar nefunkcionuoja. Svarbus žingsnis šioje srityje bus minėtas elektroninio parašo įdiegimo valstybės institucijose bandomasis projektas, kurio metu įvertinti sprendimai padės pagrindus plėtoti elektroninį parašą ne tik valstybiniame sektoriuje.

9.5. 2002 metais parengtas ir ūkio ministro 2002 m. balandžio 10 d. įsakymu Nr. 119 (Žin., 2002, Nr. 40-1517) patvirtintas Kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teikimo vidaus rinkoje reglamentas, įgyvendinantis daugelį 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos direktyvos) nuostatų; rengiamas Lietuvos Respublikos informacinės visuomenės paslaugų įstatymo projektas.

9.6. Žinių ekonomikai ypač didelę reikšmę turi inovacijos. Lietuvoje įgyvendinama Inovacijų versle programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. liepos 15 d. nutarimu Nr. 911 (Žin., 2003, Nr. 71-3225). Ją įgyvendinant, subsidijuojamos įmonės, vykdančios inovacijų projektus aplinkosaugos, lazerių, IT ir kitose srityse, taip pat vykdomos priemonės, skatinančios inovacijas ir visuomenės sąmoningumą inovacijų srityje.

9.7. Žinių ekonomikoje ypač svarbu užtikrinti, kad būtų rengiami specialistai, atitinkantys rinkos poreikius ir tarptautinio konkurencingumo tendencijas. Lietuvoje kasmet didinamas su IT susijusių specialybių studentų skaičius, tvirtinamos informatikų ir IT specialistų rengimo programos, tačiau nemažai parengtų Lietuvoje specialistų darbo ieškotis išvyksta į užsienio įmones, galinčias pasiūlyti geresnes įgytų žinių realizavimo galimybes, geresnį atlygį. Kad būtų išvengta „protų nutekėjimo“, svarbu skatinti bendradarbiavimą tarp mokslo ir studijų institucijų bei verslo įmonių, plėtoti tyrimų ir inovacijų sritį, tobulinti specialistų rengimą. Jų kvalifikacija turi atitikti Lietuvos darbo rinkos poreikius.

9.8. Skatinant verslo inkubatorių ir technologinių parkų atsiradimą, Lietuvoje pastaraisiais metais įsteigti 5 mokslo ir technologijų parkai: Vilniuje – Šiaurės miestelio technologijų parkas ir Visorių informacinių technologijų parkas, Kaune – Kauno aukštųjų ir informacinių technologijų parkas, Klaipėdoje – Klaipėdos mokslo ir technologijų parkas, Šiauliuose – Šiaulių universiteto mokslo ir technologijų parkas. 2003 metų pabaigoje Lietuvoje veikė ar buvo įkurti 7 verslo inkubatoriai ir 32 verslo informacijos centrai.

9.9. Žinių ekonomikai ypač reikšminga tampa elektroninės infrastruktūros plėtra. Plačiajuosčio ryšio plėtra – svarbi elektroninės infrastruktūros dalis – užtikrintų ne tik verslo įmonių, bet ir visų gyventojų galimybes naudotis elektroninių tinklų teikiamomis galimybėmis.

9.10. Plačiajuosčio interneto ryšio svarba akcentuojama „e.Europe 2005“ veiksmų plane: teigiama, kad plačiajuostis ryšys labai paspartina duomenų perdavimą, pagerina interneto prieigos kokybę, padaro ją geriau pritaikytą ir patogesnę vartotojams, sudaro sąlygas kurti naujas paslaugas ir turinį. Tačiau šis ryšys bus efektyvus tik tada, kai bus sudarytos sąlygos juo naudotis visiems gyventojams įvairiose srityse.

9.11. 2004 metais kompiuterius namuose turėjo 29 procentai šalies gyventojų, o kompiuterius, prijungtus prie interneto, – 11 procentų šalies gyventojų. Populiariausias jungimosi prie interneto būdas buvo jungtis per kabelinę televiziją (29,9 procento gyventojų turėjo kompiuterius, prijungtus prie interneto), toliau – jungtis per komutuojamą telefono liniją (21,8 procento) ir DSL jungtis (19,1 procento).

9.12. Daug Lietuvos gyventojų turi technines galimybes namuose naudotis plačiajuosčiu interneto ryšiu. Didžiausiose šalies miestuose (kuriuose per 100 tūkst. gyventojų) išplėtotas kabelinės televizijos tinklas, kuriuo gali būti teikiama plačiajuosčio ryšio prieiga; akcinių bendrovių „Lietuvos telekomas“, „Lietuvos energija“, „Lietuvos geležinkeliai“ optiniais kabeliais ir akcinės bendrovės Lietuvos radijo ir televizijos centro radijo relinėmis linijomis sujungti visi didieji ir mažieji Lietuvos miestai; išvystytas LITNET tinklas, jungiantis mokslo ir studijų, švietimo, savivaldybių institucijas.

9.13. Tačiau dar labai dideli skirtumai tarp miesto ir kaimo gyventojų galimybių: didžiuosiuose miestuose naudotis plačiajuosčiu interneto ryšiu turi galimybę 99 procentai gyventojų, o kaimo gyvenamosiose vietovėse tokią galimybę turi tik 15 procentų gyventojų.

9.14. Plačiajuosčio interneto ryšio plėtrą stabdo ir didelės spartaus duomenų perdavimo paslaugos kainos, palyginti su gyventojų pajamų vidurkiu. Plačiajuosčio ryšio prieigos pateikimo išlaidos didžiausios periferinių regionų vartotojams, o šių regionų gyventojų pajamos yra mažesnės negu didžiųjų miestų gyventojų.

III. NETOLYGUMŲ, PALYGINTI SU ES, ĮVERTINIMAS, STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ, GRĖSMIŲ (SSGG) IR STRATEGINIŲ RYŠIŲ ANALIZĖ

10. Lentelėje pateikiamas Lietuvos informacinės visuomenės plėtros rodiklių netolygumų, palyginti su ES, įvertinimas.

Eil. Nr.	Analizuojamas rodiklis (pagal prioritetą)	Rodiklio matmuo	Metai	Rodiklio vertė (Lietuva)	Rodiklio vertė (ES vidurkis)	Netolygumo laipsnis
1.	Nuolatiniai interneto vartotojai	visų šalies gyventojų, bent kartą per savaitę vartojančių internetą, procentas	2004	26	39	vidutinis

Eil. Nr.	Analizuojamas rodiklis (pagal prioritetą)	Rodiklio matmuo	Metai	Rodiklio vertė (Lietuva)	Rodiklio vertė (ES vidurkis)	Netolygumo laipsnis
2.	Namų ūkių internetizavimas	namų ūkių, turinčių internetą, procentas	2004	12	42	didelis
3.	Viešojo judriojo telefono ryšio vartotojai	viešojo judriojo telefono ryšio abonentų skaičius 100-ui gyventojų, vienetais	2004	79	83	mažas
4.	Mokyklų kompiuterizavimas	internetu ryšį turinčių kompiuterių skaičius 100-ui mokinių, vienetais (bendrojo lavinimo mokyklose)	2004	4	9	didelis
5.	Viešųjų elektroninių paslaugų lygis	pagrindinių viešųjų paslaugų, pasiekiamų internetu, procentas	2003	44	67	vidutinis

11. Šiame punkte pateikiama informacinės visuomenės plėtros stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių (SSGG) analizė.

11.1. Stiprybės:

11.1.1. gerai išplėtotą ITT infrastruktūrą šalies miestuose;

11.1.2. plačiai naudojamas viešojo judriojo telefono ryšys;

11.1.3. palyginti pigi ir kvalifikuota IT darbo jėga;

11.1.4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės dėmesys informacinės visuomenės plėtrai (pripažinta, kad tai – vienas iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės prioritetų);

11.1.5. Lietuvos, kaip nedidelės valstybės, galimybės greitai prisitaikyti prie sparčiai kintančių pasaulinių ryšių ir informatikos sektoriaus tendencijų;

11.1.6. teigiamas Lietuvos gyventojų požiūris į viešąsias elektronines paslaugas;

11.1.7. turtingas europinis ir nacionalinis Lietuvos kultūros paveldas, visuomenės kūrybiškumą liudijantis aukšto lygio profesionalusis ir mėgėjų menas, unikali ir vertinga lietuvių kalba.

11.2. Silpnybės:

11.2.1. žemas bendras IT vartojimo lygis tarp gyventojų ir verslo įmonių;

11.2.2. nepakankamai panaudojamos informacinės visuomenės teikiamos galimybės tam tikrose visuomenės grupėse;

11.2.3. nepakankamai išplėtotą ITT infrastruktūrą kaimo gyvenamosiose vietovėse;

11.2.4. gana didelės (palyginti su pajamomis) kompiuterių ir interneto ryšio kainos;

11.2.5. nuotolinio/elektroninio asmens tapatumo nustatymo ir siunčiamo turinio autentifikavimo priemonių nebuvimas;

11.2.6. nepakankamai aukštas viešųjų paslaugų (ypač sveikatos apsaugos srities) perkėlimo į internetą lygis;

11.2.7. Lietuvos meno ir kultūros visuomenė nepakankamai kvalifikuota naudotis IT teikiamomis galimybėmis, kad sėkmingai konkuruotų tarptautinėse meno ir kultūros rinkose.

11.3. Galimybės:

11.3.1. gyventojų kvalifikacijos ITT srityje kėlimas;

11.3.2. naujų darbo vietų ITT srityje kūrimas;

11.3.3. viešos prieigos prie interneto galimybių plėtra;

11.3.4. gerėjantis ITT panaudojimas versle, elektroninio verslo plėtra;

11.3.5. naujų elektroninių paslaugų kūrimas;

11.3.6. bendradarbiavimo tarp mokslo ir studijų institucijų ir verslo įmonių plėtra, inovacijų skatinimas;

11.3.7. aukštųjų technologijų specialistų rengimas pagal rinkos poreikius;

11.3.8. spartesnė šalies ekonomikos raida, žinių ekonomikos plėtra, ūkio tarptautinio konkurencingumo didėjimas.

11.4. Grėsmės:

11.4.1. gyventojų socialinės atskirties didėjimas dėl nevienodos kompetencijos ir galimybių naudotis IT;

11.4.2. kvalifikuotų ITT specialistų darbinė migracija į kitas šalis;

11.4.3. mažas Lietuvos ekonomikos konkurencingumas tarptautinėse rinkose;

11.4.4. neišspręstos IT saugumo problemos;

11.4.5. pavojus lietuvių kalbai ir kultūros paveldui pasaulinės informacinės visuomenės kontekste.

12. Šis punktą skirtas strateginių ryšių analizei.

Siekiant įgyvendinti šalies galimybes informacinės visuomenės plėtros srityje, būtina įvertinti turimas stiprybes. Lietuvoje informacinės visuomenės plėtros procesams skiriama vis daugiau dėmesio. Palankios teisinės aplinkos kūrimas ir svarbiausių projektų šioje srityje inicijavimas spartina IT diegimą ir panaudojimą, sudaro išankstines sąlygas tiesiogiai susijusiems procesams: platesniam IT panaudojimui tarp gyventojų ir verslo įmonėse, elektroninėmis priemonėmis teikiamų valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų paslaugų plėtrai, sparčiam ITT sektoriaus augimui ir kt. Palankias sąlygas šiems procesams sudaro Lietuvos didmiesčiuose gerai išplėtotą ITT infrastruktūrą. Šalyje daug viešojo judriojo telefono ryšio vartotojų. Šiuos procesus spartina tai, kad Lietuvoje palyginti pigi ir kvalifikuota IT darbo jėga, kad Lietuva, būdama maža šalis, gali lanksčiai reaguoti ir

prisitaikyti prie pasaulinių tendencijų ir atsižvelgti į sparčiai kintančią situaciją, nes informacinės visuomenės plėtros procesai yra labai dinamiški.

Naudojantis galimybėmis, turi būti ištaisomos esamos silpnybės. Viena didžiausių problemų – žemas bendro IT panaudojimo šalyje lygis: technologijomis naudojasi tik gana maža gyventojų grupė, o daugelis gyventojų nesinaudoja ir nėra suinteresuoti naudotis IT. Tai sietina su motyvacijos stoka, todėl labai svarbu plėtoti elektronines paslaugas – sukurti išankstines sąlygas elektroninio verslo plėtrai, tobulinti elektroninės valdžios paslaugas, kad šalies gyventojai turėtų galimybes, naudodamiesi IT, greičiau, patogiau gauti geresnes paslaugas iš viešojo administravimo ir privataus sektorių. Labai svarbu sudaryti galimybes realiai naudotis IT – ir vienas iš svarbiausiųjų sprendimų šioje srityje yra viešųjų interneto prieigos taškų steigimas. Siekiant spręsti žemo IT panaudojimo verslo įmonėse lygio problemą, svarbiausieji darbai – elektroninio verslo plėtrai palankios teisinės ir techninės bazės sukūrimas ir elektroninės valdžios plėtra. Tai paskatintų verslo įmones sparčiau pereiti prie modernių IT naudojimo kasdienėje jų veikloje. Taip pat labai svarbu teikti gyventojams informaciją apie IT kuriamas naujas galimybes, informacinės visuomenės plėtros naudą: plėstuši jų akiratis, jie būtų suinteresuoti šiais procesais. Sudarant sąlygas žinių ekonomikos plėtrai, būtina tobulinti aukštųjų technologijų specialistų rengimą pagal darbo rinkos poreikius ir sudaryti sąlygas bendradarbiauti mokslo ir studijų institucijoms bei verslo įmonėms, diegti mokslo laimėjimus į gamybą.

Kad sumažėtų grėsmės, reikia pasinaudoti esamomis stiprybėmis. Viena didžiausių grėsmių, kurios dažnai minimos ir pasauliniame kontekste, yra naujos gyventojų socialinės atskirties, pagrįstos nevienodomis IT panaudojimo galimybėmis, atsiradimas. Atsižvelgiant į tai, kad didžiuosiuose šalies miestuose nemažai gyventojų jau turi galimybes naudotis IT, daugiausia dėmesio galima skirti nepalankioje būklėje atsidūrusiems mažesnių miestų ir kaimo gyvenamųjų vietovių gyventojams. Plėtojant naujas elektronines paslaugas ir taikomuosius sprendimus, būtina užtikrinti IT saugumą. Kad būtų išvengta kvalifikuotų specialistų migracijos į kitas valstybes, reikia atsižvelgti į spartų ITT sektoriaus augimą ir Lietuvos galimybes prisitaikyti prie pasaulinių tendencijų, sudaryti palankią aplinką modernių IT srityje veikiančių verslo įmonių veiklai, mokslo ir studijų institucijų bei verslo įmonių bendradarbiavimui. Tai tiesiogiai didintų ir Lietuvos ekonomikos konkurencingumą tarptautinėse rinkose.

Pagrindinės silpnybės, kurias reikia pašalinti, kad sumažėtų grėsmės, yra tam tikrų visuomenės grupių atsiskyrimas nuo informacinės visuomenės (tiek dėl motyvacijos stokos, tiek dėl nepakankamos IT infrastruktūros), kuris ateityje galėtų lemti naujos socialinės diferenciacijos atsiradimą. Be to, daug šalies verslo įmonių menkai naudoja IT – šie veiksniai tiesiogiai sietini su informacinės visuomenės ir žinių ekonomikos plėtros galimybėmis ir bendru šalies ūkio konkurencingumu ateityje.

IV. STRATEGIJOS PRIORITETAIR TIKSLAI

13. Atsižvelgiant į valstybės plėtros ilgalaikės perspektyvos tikslus, apibrėžtus Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje, informacinės visuomenės plėtros būklės analizę, stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių (SSGG) ir strateginių ryšių analizę, ši Strategija remiasi tokia Lietuvos vizija: „Pažangi informacinė visuomenė, t.y. išsilavinusi ir nuolat besimokanti visuomenė, kurios nariai savo veiklą grindžia informacija, žinojimu ir naujausių technologijų teikiamomis galimybėmis“.

14. Informacinės visuomenės plėtros prioritetai.

14.1. Prioritetas – gyventojų kompetencija ir socialinė sanglauda. Būtina sudaryti sąlygas Lietuvos gyventojams įgyti žinių ir įgūdžių, kurių reikia sėkmingam IT taikymui kasdienėje veikloje, užtikrinti galimybes jais naudotis orientuojantis į lygias galimybes ir tolygią šalies raidą. XXI amžiuje žinios tampa svarbiausiąja varančiąja visų veiklos sričių jėga. Greitai ir paprastai pasiekama informacija, galimybė transformuoti informaciją į žinias, informacinių paslaugų plėtra taps pagrindine sąlyga sprendžiant ekonominius ir socialinius uždavinius, kuriant naujas gerai apmokamas darbo vietas, užtikrinant tolygią ūkio plėtrą, mažinant ekonominius ir socialinius skirtumus, sudarant lygias galimybes lavintis ir tenkinti socialines reikmes. Todėl įgyvendinant šį prioritetą (didinti Lietuvos gyventojų kompetenciją ir socialinę sanglaudą), bus siekiama šių tikslų:

14.1.1. užtikrinti Lietuvos gyventojams galimybę įgyti žinių, įgūdžių ir kvalifikaciją, kurie leistų, pasinaudojus ryšių ir IT pranašumais, lanksčiau prisitaikyti prie sparčiai kintančių gyvenimo ir darbo sąlygų;

14.1.2. siekti, kad taikant informacines ir komunikacines technologijas Lietuvos gyventojams būtų teikiamos kuo geresnės kokybės mokymo paslaugos;

14.1.3. mažinti socialinės, turtinės, geografinės padėties ir kitų veiksnių sąlygojamus šiuolaikinių IT panaudojimo skirtumus – suteikti visiems šalies gyventojams vienodas galimybes naudoti IT asmeninėms ir visuomeninėms reikmėms;

14.1.4. plėtoti žmonių su negalia ar ypatingais poreikiais įsitraukimo į informacinę visuomenę programas, tam panaudoti IT galimybes.

14.2. Prioritetas – Viešojo administravimo modernizavimas panaudojant IT. Būtina diegti IT viešojo administravimo srityje: kurti elektroninę valdžią, didinti viešojo administravimo institucijų veiklos efektyvumą, plėtoti elektroniniu būdu teikiamas paslaugas, užtikrinti elektroninės demokratijos kūrimąsi. Tiek Europoje, tiek visame pasaulyje vis daugiau dėmesio skiriama informacinės visuomenės plėtrai, ir vienas iš svarbiausiųjų veiksnių nurodoma internetu teikiamų viešųjų paslaugų plėtra. Svarbiausios į gyventoją, kaip vartotoją, orientuotų naujos kartos viešųjų paslaugų (t.y. elektroninės valdžios paslaugų) savybės – paslaugų kokybė, lengvas ir greitas pasinaudojimas jomis, visuotinis prieinamumas. Įgyvendinant šį prioritetą (modernizuoti viešąjį administravimą panaudojant IT), bus siekiama šių tikslų:

14.2.1. sukurti IT plėtrai palankią teisinę aplinką šioje srityje, plėtoti IT panaudojimą viešojo administravimo institucijų priimamų sprendimų efektyvumui didinti;

14.2.2. aktyvinti visuomenės ir viešojo administravimo institucijų sąveiką, užtikrinti visuomenės įtaką politiniams sprendimams, viešojo administravimo institucijų veiklos skaidrumą ir vadybinę kompetenciją;

14.2.3. plėtoti elektronines viešąsias paslaugas;

14.2.4. plėtoti elektronines sveikatos paslaugas.

14.3. Prioritetas – žinių ekonomika. Būtina skatinti žiniomis, inovacijomis, mokslo laimėjimais ir IT grindžiamos ekonomikos plėtrą. Plėtojant žinių ekonomiką, ypač svarbi tampa kvalifikuota darbo jėga, todėl daugelis valstybių orientuojasi į nuolatinį savo švietimo sistemos tobulinimą. Taip pat būtina užtikrinti palankią aplinką mokslo ir studijų institucijų bei verslo įmonių bendradarbiavimui, inovacijų diegimui versle. Įgyvendinant šį prioritetą (užtikrinti žinių ekonomikos plėtrą), bus siekiama šių tikslų:

14.3.1. sukurti mokslo ir technologijų plėtrai palankią teisinę ir institucinę bazę;

14.3.2. sukurti šiuolaikinėmis IT grindžiamam verslui palankią aplinką;

14.3.3. remti saugios, šiuolaikiškos informacinės infrastruktūros plėtrą.

14.4. Prioritetas – Lietuvos kultūra ir lietuvių kalba. Būtina, pasinaudojant IT teikiamomis galimybėmis, puoselėti ir skleisti Lietuvos kultūrą, skatinti visuomenės kūrybiškumą ir kultūros įvairovę, užtikrinti Lietuvos kultūros paveldo ir lietuvių kalbos išsaugojimą pasaulio visuomenėje. Lietuva vis aktyviau dalyvauja atviraime pasaulio kultūrų dialoge, todėl atsiranda poreikis imtis veiksmų, kurie užtikrintų nacionalinės kultūros konkurencingumą ir lietuvių kalbos išsaugojimą. IT suteikia naujas galimybes ne tik apsaugoti informaciją apie kultūrą, bet ir plačiai skleisti ją, skatina modernias kultūros ir meno iniciatyvas. Įgyvendinant šį prioritetą (puoselėti Lietuvos kultūrą ir lietuvių kalbą), bus siekiama šių tikslų:

14.4.1. įgyvendinti kultūros paveldo skaitmeninimo programas ir projektus, kad būtų išsaugotas Lietuvos kultūros paveldas;

14.4.2. sudaryti sąlygas prieigai prie interneto (ypač bibliotekose), teikti Lietuvos ir pasaulio vartotojams aktualią informaciją apie Lietuvos kultūrą, svarbiausius istorijos ir visuomenės gyvenimo reiškinius ir panašiai;

14.4.3. sudaryti sąlygas Lietuvos vartotojams naudotis IT, turinčiomis lietuviškų sąsajų;

14.4.4. didinti interneto turinio lietuvių kalba apimtį, kad internetas būtų naudojamas efektyviau ir vis daugiau gyventojų įsitrauktų į informacinę visuomenę.

V. UŽDAVINIŲ ĮGYVENDINIMO IR VERTINIMO RODIKLIAI

15. Lentelėje pateikiami pagrindinių uždavinių įgyvendinimo ir vertinimo rodikliai.

Eil. Nr.	Matuojama sritis	Rodiklio pavadinimas
----------	------------------	----------------------

1.	ITT naudojimas tarp gyventojų	namų ūkių, apsirūpinusių kompiuteriais, procentas
2.	ITT naudojimas tarp gyventojų	namų ūkių, prisijungusių prie interneto, procentas
3.	IT mokyklose	kompiuterių skaičius 100-ui mokinių, vienetais (bendrojo lavinimo mokyklose)
4.	IT mokyklose	mokyklų, prisijungusių prie interneto, procentas
5.	Visuotinis dalyvavimas	viešųjų interneto prieigos taškų skaičius 1000-čiui gyventojų, vienetais
6.	Elektroninė valdžia	pagrindinių viešųjų paslaugų, pasiekiamų internetu, procentas
7.	IT saugumas	internetu vartotojų, susidūrusių su IT saugumo problemomis, procentas
8.	Elektroninė prekyba ir elektroninis verslas	įmonių, naudojančių kompiuterius, procentas
9.	Elektroninė prekyba ir elektroninis verslas	įmonių, naudojančių internetą, procentas
10.	Elektroninė prekyba ir elektroninis verslas	bendrovių, perkančių ir parduodančių internetu, procentas

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Ši Strategija atitinka Valstybės ilgalaikės raidos strategijos ir Lisabonos ES Viršūnių tarybos išvadų nuostatas. Joje įtvirtintos prioritetinės kryptys leis užtikrinti jau vykdomų darbų tęstinumą, o suformuluoti uždaviniai padės kryptingai siekti pažangos, atsižvelgiant į sparčią informacinės visuomenės procesų raidą ir atsirandančius naujus poreikius.

17. Šios Strategijos įgyvendinimo būtinos prielaidos yra procesams palanki teisinė aplinka, tinkama infrastruktūra ir tikslingos valstybės investicijos. Įgyvendinant šią Strategiją, naudotinos įvairių šaltinių – Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, ES paramos fondų ir privataus verslo – lėšos; būtina užtikrinti valstybinio ir privataus sektorių bendradarbiavimą.

18. Informacinės visuomenės procesai vyksta itin sparčiai, jie neatsiejami nuo mokslo ir technologijų pažangos, todėl šioje srityje reikia ne tik nustatyti ilgalaikius strateginius tikslus, planuoti veiklą, bet ir sudaryti sąlygas reguliariai analizuoti ir tikslinti konkrečius uždavinius ir tikslų pasiekimo būdus. Šiai Strategijai įgyvendinti rengiama Lietuvos informacinės visuomenės plėtros programa, kurioje bus numatyti uždaviniai ir siekiami rezultatai atitinkamu laikotarpiu, jos pagrindu bus planuojamos priemonės ir lėšos. Šios tarpinstitucinės programos pagrindu bus rengiamos ataskaitos, kurios leis apibendrinti pasiektus rezultatus, įvertinti lėšų panaudojimą ir rodiklių dinamiką.